

neandertalczyk zaskakuje

Badania nad człowiekiem neandertalskim w ciągu ostatnich 150 lat znacznie się rozwinęły. Ogromnie pomocne w tej dziedzinie są nowoczesne techniki badań, łącznie z badaniami DNA. Odnaleziono już ponad 400 szkieletów (łącznie w Europie, na Bliskim Wschodzie, w Azji Mniejszej i Środkowej, aż po Ural).

Neandertalczyk nie należał do urodziwych - był niski, krępy, mocno owłosiony, z wysuniętą zuchwą, cofniętym czołem i mocno elipsowatą czaszką. Jej pojemność przewyższała nawet pojemność czaszki współczesnego człowieka. Sięgała nawet 1600 cm³. Jednak mimo to antropolodzy uznali go za zdecydowanie słabo rozwiniętego. Jednak czy mieli rację? Warto się zastanowić.

W La-Chapelle-aux-Saints we Francji odnaleziono szczątki neandertalczyka w ewidentnie celowo wykopanej jamie, do tego posypane ochrą - naturalnym czerwonym barwnikiem - co świadczy o umiejętności postrzegania abstrakcyjnego. By wykorzystać ochrę, trzeba ją najpierw zdrapać ze skał, w których jest wysokie stężenie tlenków żelaza.

Co ciekawe, okazało się, że neandertalczyk chował zmarłych, umiał rozpalać ogień i się nim posługiwać. Próbował tworzyć prymitywną sztukę, nacinając i rzeźbiąc rozmaite przedmioty, a nawet...mówił!

Dzięki odnalezieniu kilku kości gnykowych neandertalczyków (uważa się je za element krtań pozwalający ludziom mówić) wiadomo, iż byli w stanie posługiwać się artykułowanymi dźwiękami.

W skład ich menu wchodziło mięso upolowanych dużych ssaków np. mamutów. Pieczono je na ogniu, ale spożywano również surowe. Zdarzało się również, że zadowalała ich nawet padlina.

Homo Neanderthalensis był zdecydowanie mięsożerny, co jak wiadomo przyczynia się do rozwoju mózgu. Mikroślady drewna i charakterystyczne mikrozadrapania zębów świadczą o tym, że po posiłku używał wykałaczek.

To właśnie dieta neandertalczyka wskazuje na dobrze rozwiniętą umiejętność porozumiewania się i organizacji, bowiem przy polowaniach na duże zwierzęta niezbędna była koordynacja działań.

Gatunek był naukowo badany i opisywany przede wszystkim na podstawie znalezisk w Europie Zachodniej. Dopiero w 2008r. odkryto w jaskini Stajnia w Jurze Krakowsko-Częstochowskiej trzy zęby. Analiza i badanie DNA potwierdziły, iż należą one do trzech różnych osobników: młodzieńca i dwóch dorosłych mężczyzn.

Do tej pory na terenie Polski znajdowano jedynie narzędzia, świadczące o zamieszkaniu tych terenów przez neandertalczyka. Odnaleziono m.in. komplet niewielkich noży, wykonanych z krzemienia, który nie występował naturalnie w okolicach jaskinii. Neandertalczycy musieli go przetransportować z innych terenów, oczywiście po wcześniejszym wydobyciu. Dowodzi to również umiejętności planowania przyszłości z dużym wyprzedzeniem.

Dodatkowo narzędzia te zostały wykonane technologią wyższą poziomem w porównaniu do tej, którą posługiwał się współczesny mu człowiek myślący.

Kulturę, jaką wytworzyli neandertalczycy, naukowcy określili kulturą mustierską.

Narzędzia mustierskie wykonywano poprzez odbijanie niewielkich fragmentów krzemienia (odłubków). Uderzenia do środka bloku oddzielały odłubki o trójgraniastym lub lekko sercowatym kształcie. Używano także retuszu - techniki bardzo delikatnego obtłukiwania jedno- i dwustronnego, strome go lub płaskiego, jedno- lub wieloseryjnego.

Najbardziej charakterystyczne dla neandertalczyków są ostrza duże, dość niezgrabne, powstałe techniką mustierską, z późniejszym retuszem.

Ostrza najczęściej nabijano na końce drzewców i mocowano przy użyciu rzemieni za skór upolowanych zwierząt.

Na Słowenii, w jaskini Divje Babe archeolodzy odnaleźli flet, wykonany z ptasiej kości naturalnie pustej w środku i z dwoma otworami. Wiek tego fletu jest szacowany na ok. 43 tys. lat i przypisywany neandertalczykowi. Jest to najstarszy znany nam do tej pory instrument.

Każde nowe odkrycie związane z Homo Neanderthalensis zaskakuje i zadziwia, i coraz bardziej wydaje się do nas przemawiać, iż człowiek neandertalski był sprytniejszy, niż komukolwiek mogłoby się wydawać.

Nasuwa się pytanie: jak daleko rozwinęłyby się jego inteligencja i cywilizacja, gdyby nagle nie zniknął z powierzchni Ziemi?